

Deček s piščalko

Ilustriral H. Smrekar

Nekoč je živel deček-siromaček. Brez matere in očeta je blodil po svetu in bose noge so ga nosile zdaj po zelenih dolinah, kjer so potočki pripevali pesmim cvetlic, zdaj po temnih gozdovih, kjer so smreke in jelke šepetale z večernim vetričem, ki jim je pripovedoval o daljnih deželah, o visokih gorah in brezbrežnih morjih.

Toda deček-siromaček ni mogel prisluškovati ne cvetlicam, ne valčkom in ne smrekam in jelkam, ker je bil gluhi. In tudi zapraskati ni mogel v temnem gozdu, ker je bila njegova govorica nema, in kadar je bil vesel ali žalosten, je mogel to razodeti le s smehom ali s solzami.

Včasih so se ga usmili ljudje in ga vzeli pod streho. Pasel jim je ovce po hribastih travnikih, letal za čredami in čebelami, lovil čmrlje in gledal za ptiči, ki so skakljali po drevju. Toda vselej se je zagledal, da so se mu ovce porazgubile. Ljudje so ga ozmerjali, mu porinili kos kruha in krhljev v raztrgani žep in ga nagnali dalje.

In spet so ga nosile bose noge vse naprek, deček-siromaček pa je gledal in se čudil, kakor da mu je vse novo. Spal je ob nočeh po kozolcih in senikih, gledal migljajoče zvezdice in svetle utrinke, ki so risale zlate poti po temnem nebu. In kadar je mesec vstajal, je strmel v njegovo počasno pot, se je veselil temnih senc, ki so odsevale od smrek, in iskričih rosnih kapljic, ki so blestele po travi. Ni slišal pesmi murnov, toda v srcu mu je bilo, da dolgo v jutro ni mogel zaspati.

Zjutraj pa je z bosimi nogami tekal po mokri travi, lovil roso v dlani in se smejal od sreče.

Najbolj so ga ljubili otroci. Kadar koli se je truden vlekel skozi vas, so letali za njim in mu ponujali kruha in cvetja. Kadar je dobil šopek kresnic, se mu je obraz raztegnil na smeh, zaplesal je sredi otrok, topotal z bosimi nogami po mahu in krilil z rokami. Nato si je rože nataknil v lase, si jih nadel po suknjiču, ostale pa razdelil med otroke in se šel z njimi igrati.

Počasi so ga vzljubili tudi odrasli in kadar je sneg zapal zelene doline in temne gozdove, tedaj je deček-siromaček ostal v vasi in romal od hiše do hiše. Povsod je dobil tople koticke in hrano. Za otroke je bil to praznik. Ko je obredel vse hiše, se je sneg začel solziti in po prisojnih hribih so zažvenkljali zvončki in zapiskale trobentice.

Tedaj je planilo v dečka-siromačka hrepenenje po travnikih, po cvetju in čebelah in nobena otroška prošnja ga ni zadržala. Kakor pijan je tekel skozi vas, si nabral prvega cvetja, zamahnil z roko v slovo in odšel. Otroci so žalovali za njim.

Nekoč pa je deček-siromaček zahrepenel, da bi videl, kam hodi sonce spat in bose noge so ga zanesle proti skalnati gori. Še je ležal sneg po vrhovih, zakaj pomlad je šele prihajala. Hodil je skozi gozdove, koder so srne vodile svoje mladice in kjer so zajčki skakali prek potov kakor za igro. Mimogrede si je ob potočku urezal že muzevno vrbovo palico in si po poti naredil piščal, drobno, dolgo svirelko.

Toda preveč se je ustavljal in še preden je prišel na konec gozda, ga je zajela noč, črna toda mehka kakor materina dlan. Deček-siromaček je ljubil noči, ker je ljubil zvezde in zlate utrinke, toda skozi gosto smrečje je videl le za prst neba. Zato se je, čeprav s težavo, preril na jaso, ki je



ležala za gozdom. Ves vesel se je usedel med rušje in zrl v bele pečine, ki so se grmadile nad njim.

Tedaj je nastavil piščalko na usta. Ni slišal veselega vriska, ki je planil iz nje, božal neme skale, objemal tihe smreke in se izgubljal v neskončno noč, ki je postajala vedno svetlejša, zakaj mesec je že poljubljal jaso in pečine.

Piščalka je pela in vriskala in dasi je deček-siromaček ni čul, so jo čule ptice, ki so spale z glavico pod perutjo med smrekovimi vejami. In priletele so od vseh strani, posedle okrog dečka in kmalu je z vriskom piščalke zadonela v noč razigrana pesem ptičjih kljunčkov, da so srne obstale v gozdu in lisice med grmovjem. Deček-siromaček je igral celo noč in s srebrno mesečino je

polzela pesem tja med skalovje, kjer so spali jerebi, se spreletavala s ptiči po zeleni jasi in z jutranjim vetričem plula prav tja v dolino.

Rdeča zarja je naznanjala jutro. Tedaj je dečkovo srce zahrepenelo, da bi videlo vstajajoče sonce. Bose noge so zakrnavele ob ostrih skalnih robovih, toda deček-siromaček ni čutil ničesar. S premrlimi rokami je grabil za oprijemki in plezal po strmi steni. Sonce je že tipalo čez vrh daljnih gora, tedaj pa se je dečku-siromačku odtrgal kamen pod roko in drobno telesce je zanihalo nad breznom, se lovilo in nazadnje zgrmelo v globočino.

*

Prvi sončni žarki so pobožali mrtvo truplo.

Tisto jutro je šla tam mimo prelepa deklica Pomlad. Posula je dečka-siromačka s cvetjem, mu izvila iz bele, mrtve roke piščalko in odšla v dolino. Na vaškem travniku je obstala in naenkrat je čez vso ravan planila pesem iz drobne piščali. Kakor vesel vrisk je udarila med hiše, našla pot v čumnate in zbudila še dedka na zapečku, da si je od sreče obrisal solzne oči. In pela je pesem o kresnicah in marjeticah, o večerni zarji in jutranji rosi, o zvezdah in zlatih utrinkih, o mesečini in murnovi pesmi, o metuljih, ki plavajo nad potočki in o čmrljih in čebelah, ki se spreletavajo po cvetovih. In še je pela pesem o zelenih travah in rdečem resju, dokler ni vrisk piščali naenkrat prešel v ščinkot ščinkavcev, veselo žvižganje kosov in v corkot lastavic.

Bila je to pesem pomladi in sonca, ki je sanjala v duši dečka-siromačka, pa je v življenju ni mogel zapeti. Mi jo poslušamo vsako leto in vedno se nam zdi nova in lepa.